

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben háshoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kóriratok visszaadásán vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A nemzeti munka helyes iránya.

Az igazi nemzeti munkának az egész ország javára irányuló munkásságot nevezhetjük. Legnehezebb azonban megállapítani azt, vajjon mi szolgál az egész országnak javára? Társadalmi és közgazdasági életünkben ma már annyi az érdekellentét, hogy a legüdvösebb kezdeményezésekkel is árthatunk egyik vagy másik érdeknek. Ha közgazdasági életünket figyelemmel kísérjük, valóban tapasztalhatjuk is, hogyha a mezőgazdaságnak kedvezünk, ugyanakkor feljajdul az ipar és kereskedelem. És váltig ütögeti a mellét, hogy edesebb gyermeke a magyar hazának és éppen azért több táplálékra is van jussa, mint amennyit a magyar mezőgazdaság, a magyar földművelés jogosan kívánhat magának.

Az első kötelességünk tehát megállapítani azt, vajjon az életet adó táplálékhoz, melyeknek van több joga, az iparnak-e, kereskedelemnek-e, vagy pedig csakugyan a mezőgazdaságnak? Amikor ennek megállapításához hozzá fogunk, el kell tekintenünk a való életől, ahol tényleg a szülő táplálja gyermekeit. Itt éppen megfordítva van a dolog. A gyermekeknek kell táplálniok az anyát. A gyermekek a közgazdaság egyes ágai, a földművelés, az ipar és a kereskedelem.

Ezek virulása teszik nagygyá a szülőt, az édes magyar hazát. S amint látjuk, a magyar hazának fenntartója, táplálója a kezdet kezdetétől fogva, ma is a földművelés, az anyai szeretetből tehát jogosan kérhet nagyobb részt magának. A magyar földművelés, a magyar mezőgazdaság ad legelőbbet adóban, pénz és véráldozatban, a mezőgazdaság nyújt Magyarországon a legelőbbet nemzeti tekintélyben, hitelképességben. A magyar mezőgazdaság nyújt legelőbb táplálékot a nemzet fiainak, a magyar mezőgazdaság ápolta leginkább a nemzeti érzést, a magyar mezőgazdaság volt mindenkor engedékeny hitelezője, sőt táplálója a többi gyermekeknek is: az iparnak és a kereskedelemnek. Ez oly igazság, melyet letagadni nem lehet s aminek ellenkezőjét állítani példátlan vakmerőség. A magyar mezőgazdaság tehát joggal megkövetelheti, hogy neki az országban kiveteles helyzete legyen s vele az édes anya, a magyar haza s annak minden képviselője az állam és közigazgatás megkülönböztetett módon bánják el, annyival is inkább, mert ha a magyar mezőgazdaság, a rossz bánásmód miatt sorvadásnak indul, vele együtt sorvad a magyar társadalmi és közgazdasági életnek minden többi más tényezője.

Könnyű ezek után megállapítani azt,

vajjon mi a magyar nemzeti munkának igazi, helyes iránya? Kétségtelenül az, amely előre segíti a mezőgazdasági törekvéseket, amelyik megjelöli a mezőgazdasági fejlődés helyesebb útjait, amelyik szószólója a magyar gazdák közös érdekeinek.

Két könyv fekszik előttünk mintegy előhírnökeként a december hó 11. és 12-iki gazdanapoknak. Ezen a napon tartja ugyanis közgyűlését az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és nagygyűlését a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége. A két könyv az Omge évkönyve és a szövetségbe lépett gazdasági egyesületek évkönyve. Mind a két könyv valóságos tükre a valódi nemzeti munkának és részletes beszámolója mindazoknak a törekvéseknek, amelyeket a magyar gazdatársadalom a saját jóvalta és a mezőgazdaság fejlesztése érdekében kezdett. Ajánljuk mindenkinek, hogy e két könyvet szorgalmasan olvassa át s akkor megtanulhatja, hogy mire van szüksége az országnak, ha előre akar haladni és nagygyá akar lenni.

Más szempontból is igen becses e könyv. Feltárja előttünk, hogy az igazi nemzeti munkának mindenkor voltak oszlopos bajnokai. Sorjában elősugároznak a könyv lapjairól a Károlyiak, a Dessewffyék nevei. Elénkbe ragyog egy-egy

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Nagy zaj semmiért.

— Ada Leonora Harris. —

Ez volt első összeszólalkozásuk, a legeslegelső s imő leírom, hogyan történt,

Kis drawing-roomjukat rendezték be éppen s a zongorát már legalább tizenkétféleképpen próbálták elhelyezni. Végre elhatározták, hogy az egyetlen hely, ahol megállhat, a kandalló és az ablakszeglet között van. A képeket már nyolcszor lekasztották és újra felszegtették a falra s most az ezüstrámás fényképeket helyezték el a különböző polcokon. Majd a Chesterfield alacsony kanapét a tűz elé húzva, — ez volt az első tűz, amit a saját fedelük alatt gyújtottak — az asszonyka megelégedett sóhajjal heveredett le. A férfi pedig állva maradt a kandalló előtt s parancsoló, büszke tekintettel nézett végig a szobán.

— Tudod-e, drágám, — mondta pillanatnyi hallgatás után, — hogy nekem nem

nagyon tetszik a Josiah bácsi arcképe a zongora fölött? Igaz, hogy a ráma csinos, de... nos... nem lehetne azt mondani, hogy az öregnek muzikális arca van.

— Ugyanezt akartam mondani én is — kiáltott fel az asszonyka, — Azt hiszem, a szakáll az oka Valahogy a szakáll... mindig... Nemde?

— Igen felelt a férj. — Tudtam, hogy te is észre fogod venni. Talán tegyük inkább az ebédidőbeli kandalló fölő.

— A Wedgewood dohánytartó mellé — szólt közbe az asszonyka izgatottan.

A férj gyöngéd elragadtatással bámult rá.

— Csodálatos, — mondta — hogy te mindig kitalárod a gondolataimat!

A menyecske imádattal nézett fel rá.

— Hogyne, drágám. Hiszen a feleséged vagyok.

Esután ismét körülnézett a férj s miután feleségét megcsókolta, szemé egy kis réz tűzpiszkálóra esett, amely a kandalló előtt a földön feküdt.

Felvette s meg akarta vele igazítani a tüzet, mikor felesége rászólt:

— Jack, drágám, csak nem akarod ezzel a tüzet piszkálni?

— Miért ne? Hát mire való volna, ha nem erre?

— Nem erre való. Nézd, amott van egy olcsóbb, vedd azt. De különben is a tűz egészen jól ég.

Az új férj izgerülten dobta le a sárgaréz tűzpiszkálót.

— Ostobaság! — mormogta. — Mire való itt tartani ezt a masinát, ha nem a tűz piszkálására szolgál?

— Jane néni ajándéka — magyarázta a menyecske — ez, meg az egész kis tűz melletti állvány, meg a széntartó is. De, azt hiszem, megbotrákosna, ha látná, hogy mi ezzel a tüzet igazítjuk. Hiszen csakhamar tönkremenne. A másik csak négy pence volt és öt farthing.

A férj az olcsó tűzpiszkálót vette a kezébe s megtekintette.

Elegáns blousok,

a karácsonyi és ujévi ünnepekre

Nagyvárad

Zöldfa-utcán szerezhetők be.

Szolid kiszolgálás!

aljak, pongyolák női és leányka kabátok, gyermekruha különlegességek, tekintettel

legszállított, olcsó árban csakis Hevesi „Párisi nagy áruházában”

Kitűnő reklám szöveget aljak már 175-től.

Rendkívül olcsó árak!

Darányi Ignác, Rubinek Gyula, Bernát István és sok más ismert gazdavezér közéleti munkássága. Ezek között kitűnik gróf Károlyi Mihály, aki az Omge elnöki székében rövid egy-két esztendei munkássága alatt nemcsak arról tett tanúságot, hogy a Károlyi nevet örökölte, amely mindig hagyományos volt a gazdátörökvések krónikájában, hanem a Károlyiak munkaerejét, tehetségét és minden más kvalitást, amely méltóvá teszi őt a vezéri tisztségre.

Csak a közel múlt napjaira kell vissza mutatnunk, mi mindent tett Károlyi Mihály gróf, a gazdák érdekében. Az elért eredmények főlegessé tesznek minden dicséretet s elég hangosan dicsérik azt, aki azokat kivívta. A nemzeti munkának tehát nemcsak helyes irányát találjuk ma már pontosan kijelölve, hanem vannak embereink, akik a kijelölt ösvényen bannünket vezetnek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, december 6.

Kabós Ferenc alelnök negyed 11 órakor megnyitja az ülést. Több kérvény bemutatása után rátérnek az

indemnitási törvényjavaslat tárgyalására.

Elsőnek **Lovász Márton** szólalt fel. A kormány szerint — ugymond — a képviselőház nem a kormánynak, hanem az országnak szavazza meg az indemnitást. Már most, ha az indemnitást nem szavazom meg, az ország ellen merényletet követek el? Nem! Mert nálunk Magyarországon a költségvetés a nemzet ellen irányul. A kormány a maga ígéreteit cserben hagyta. A programjába felvett leg-

fontosabb kérdést elikkasztotta és a király akarata ellen cselekedik akkor, midőn az általános választójog kérdését elejti. A gazdasági kérdésekben is az osztrákok politikáját hirdetik pedig szociális és kulturális feladatainknak csak úgy felelhetünk meg, ha megvan gazdasági függetlenségünk. A javaslatot nem fogadja el.

Moosáry Sándor támadja az ellenzékot, mert megakadályozza a nemzetet haladásában. (Zaj a baloldalon) Széll Kálmán multkori fejtegetéseivel foglalkozik és azt mondja, hogy csakis az állami jövedelmek fokozásával lehet biztosítani a nemzet jövőjét. A kormánnyal szemben bizalommal viseltetik. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés a jobb oldalon.)

Polónyi beszéde.

Polónyi Géza: Azt fejtegeti, hogy a Ház mióta kezeli az indemnitást bisalmi kérdés-ként. Majd a pénzügyminiszter politikai működését bírálja, melyben nem lát garanciát az ország jövőjére nézve. A pénzügyminiszter protokollált homo régiusz, ami bizonyára nem nemzeti érzésének kifolyása. A pénzügyminiszternek jó érzéke van a kormányok hullaszaga iránt. (Zaj a jobboldalon.) A pénzügyminiszter a beteg kormányoknál mindig megjelenik s gondoskodik róla, hogy a beteg föl ne gyógyuljon. (Derűtlenség a jobb oldalon.) A nemzet multját értem, képviselő urak... A nemzet multjában különösen két olyan választást ismerem, amelyen a pénz volt a döntő. Az egyik 1899-ben volt, a másik most, a mely utóbbi még az elsőt is felülmulata.

Pál Alfréd: Tessék a Kuriához fordulni.

Polónyi Géza: Tessék tudomásul venni, hogy a törvényes vesztegetések kérdését nem lehet a Kuria elé vinni. Mindkét választásban Lukács László pénzügyminiszternek része volt. (A jobb oldalon megéljenzik Lukácsot.)

Horváth Gyula: Ugy látszik ő adta a pénzt, ezért éljenzik.

Polónyi Géza: Lukács László pénzügyminiszter az ischli klauzulával kísérletet tett a nemzet alkotmányos jogainak kiforgatására. (Zaj.) A kormánynak már csak azért sem szavazhatná meg a költségvetést, mert Lukács

László a kabinetben van. Ezért meg kellene vonni a támogatást.

Hantos Elemér: Isten ments! Akkor megbuknék a kormány.

Polónyi Géza: Ha politikai morálról van szó, érdekes a közbeszóló képviselő urnak politikai morálja, érdekes tudni, hogy ő csak a Kossuth párt kötelékébe akart lépni. (Nagy zaj.)

Hantos Elemér: Ez hazugság, rágalom! (Nagy zaj.)

Polónyi Géza: En nem tudtam a dologról, most hallok Gál Sándor képviselő társamtól. (Zaj.)

Főkiáltások a jobboldalon: Ki mondta?!

Hantos: Rágalom!

Zilinszky István: Ez igaz!

Polónyi Géza folytatja Lukács elleni támadásait.

Elnök: Az indemnitási vita széles keretet ad ugyan, de ez már mégis személyeskedés. (Taps a munkapárton.)

Polónyi Géza: Citátumokat olvas fel különböző lapokból Lukács Lászlóra vonatkozólag.

Polónyi ezután a Pester Lloydból akar olvasni fel idézeteket. Ha ezek az idézetek igazak, — ugymond — akkor ezek forrása csak a pénzügyminiszter lehet. (Zajos ellenmondás a jobboldalon.) Polónyi olvasni kezdi a Lloydot.

— Magyarul! — kiáltják nagy derűtlenség közben a jobbon.

Polónyi újból olvasni kezdi a német cikket.

— Magyarul Magyarul! — hangzik mind vidámabb zajgással.

— Jó, — feleli Polónyi — de aztán ne vonják kétségbe a fordítás hitelességét. (Harsogó kacagás a munkapárton.) Tehát itt írja ez a cikk, hogy a koalíciós kormány *kétes jellemű és értéku férfiakat küldött* ki a nagy kölcsön megkötésére. (Lukács László a kezével elutasítólag int. A jobboldal gunyosan nevet.) Polónyi ezután áttér a pénzügyminiszter politikai programjának bírálatára, de előbb szünetet kér az elnöktől.

Az elnök öt percre felfüggeszti az ülést.

— Rettenetes! — jelentette ki s megvetően dobta azt le ismét a földre.

— Arra, hogy a tüzet igazítsuk vele, egészen jó — felelte a felesége kissé ingerülten.

— Janka néni is ilyet használ.

— Akasszák fel Janka nénit!

— Oh, — szól a menyecske, sértődötten emelve fel állát — ha te mindjárt gonosz kívánságokkal állsz elő, akkor én kimegyek a szobából. Ugyan, csak nem fogsz egy görbe vas miatt bosszankodni!

— Bosszankodni! Ne légy bohó, Mabel. Nem bosszankodom. Csak azt akarom tudni, disz-e ez a görbe vas, vagy pedig arra való, hogy használjuk?

— Természetes, hogy használatra való. Azaz, hogy... arra való, hogy csinossá tegye a kandallót és hogy ne üssön el a szoba többi tárgyaitól.

— Akkor köss egy kék szalagot a nyakára s tedd egy üvegszekrénybe — mondta a férj gunyosan.

— Milyen ostobaság ily csekélység miatt ily nagy dolgot csinálni! — válaszolt az asszonyka s az alsó ajka remegni kezdett.

— Nagy dolog! Szerencsés kifejezés! Hi-

szen ha magával Janka néniel piszkáltam volna meg a tüzet, akkor se ijedhetél volna meg jobban, mint...

— Rettenetes ember vagy! — kiáltott fel a menyecske, s a hangja gixeressé vált. — A miért én azt szeretném, hogy az otthonunk rendes legyen, te...

— Gyermekek, legyen eszed. Én elvileg itélem meg a dolgokat. Ha valami egy bizonyos célra készült s még sem szabad ezt a hivatását betölteni, akkor egészen felesleges. Remélem, ez csak eléggé logikus?

— Én pedig nem akarom, hogy a szegény Janka néni ajándékával te a kormos fadarabokat igazítsad! Ezért vettem a másikat.

Es dobbantott hozzá a lábával.

E pillanatban Luja, a szobaleány nyitott be a szobába s megkérdezte, hogy idehozza-e a teát, vagy pedig az ebédlőbe vigye azt?

— Igen, nem. Mindegy. Oh, menjen hát! — kiáltott rá a háziur izgatottan. És a leány rémülten tette be maga után az ajtót.

— Nézd, Mabel — kezdte most ismét az új férj, feleségére nézve. — Ez nem helyes. Teneked könyves a szemed. Most ez a leány látta, hogy sirtál és ha valaki bejönne, azt

hinné, hogy úgy viselkedtem veled szemben, mint egy durva barom...

— Igen, ez így is van — felelte az asszonyka. — Szegény Janka néni! Milyen igaza volt. Azt tanácsolta nekem, hogy ne menjek férjhez.

— Az ördög vigye el Janka nénit!

Az asszonyka felkiáltott, s kezeit a föléhez dugta. Majd a párnák közé temetve az arcát, sirni kezdett. A férj megbánással nézett a göndör kis fejre és szeretett volna oda-térdelni a remegő asszonyi test mellé. De hát — egy férfinak urnak kell lenni a házában! Aztán meg az elv! Ezért a földhöz vágva a görbe vasat, az ajtó felé ment.

— Kimegyek, mondta kurtán — ne várj reám a teával.

Az ajtócsapás, a mely e megjegyzést követte, egyszerre boldogtalanná tette azt az asszonykát, a ki eddig csak a napsugaras boldogságát ismerte a mézesheteknek. Felemelte fejét a párnák közül s kétségbeesetten nézett maga elé. A szeme az olcsó görbe vasra esett, s megfenyegette azt parányi öklével.

— Te nyomorult vasdarab! — mormogta. — Az egészsnek te vagy az oka. Jack, édesem, igen, én vagyok a hibás, tudom.

Haas Fülöp és Fiai

Nagyvárad cs. és kir. szab. szőnyeg és

butorszövet gyárosok,

magyar királyi udvari szállítók

Rákóczi-ut, Rimanóczy-palota.

Az őszi idény megérkezésével a t. c. közönség szives figyelmébe ajánljuk most érkezett szőnyegek, butorszövetek, ablakvédők, utazótakarók, függönyök, asztalterítők, storok.

Valódi keleti szőnyegek, perzsa, indus és smyrna minőségben

igen jutányos áron. Nagy választékban raktárunkon a „Haas“-féle Agra és csomózott szőnyegek legjobbaknak vannak elismerve. Varrott paplanokban, gvapjutakórokban, lópokrócokban nagy raktár.

Szabott árak.

A függetlenségi párt egy része éljenez, a munkapárt gunyosan tapsol.

Polónyi Géza beszéde folytatásában rá mutat Lukács László ama magatartására, amit mint homo regius folytatott a Kossuth- és Justh-párttal. Akkor is olyan kétszínű politikát űzött, mint a bank dolgában.

Beszéde közben öt perc szünetet kér Polónyi.

Szünet után a készfizetésekről szóló javaslatot ismerteti. A kormány bujkál az általános választási jog kérdésével. A javaslatot nem fogadja el.

Hantos Elemér szavait igazítja helyre.

Zlinszky István kijelenti, hogy Hantost tévedésből vette fel a Kossuth-pártba. Egy másik Hantossal cserélte fel. Kovács Kálmán beszédének elmondását holnapra halasztotta.

Az ülést két órákor rekesztette be az elnök.

Gróf Khuen-Héderváry Bécsben. Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök a jövő hét elején Bécsbe megy tárgyalni a közös miniszterekkel a közös költségvetést illetőleg és az osztrák miniszterelnökkel a legutóbbi tanácskozásokon függőben hagyott kérdésekről. Ezeket a konferenciákon folytatni fogják a tárgyalásokat az új véderőjavaslat fölött, amelynek előterjesztését a két kormány siettetni akarja.

Párhuzamosan a két igazságügyminiszter közt a katonai büntető perrendtartás dolgában ismét megindulnak a tárgyalások, mert a nyelvkérdést illetőleg még mindig nincs megegyezés. A két kormány ezt a javaslatot is lehetőleg a jövő év elején a parlamentek elé akarja terjeszteni.

Uj nagykövetek. Hiteles értesülés szerint a Khevenhüller utóda a prási osztrák-magyar nagykövetség élén gróf Esterházy Pál külügyminiszteri osztályfőnök lesz, Pétervárra pedig Berchtold helyébe Thurn herceg fog kerülni. Gróf Forgách János belgrádi osztrák-magyar követ Münchenbe kerül, belgrádi követ gróf Szapáry Tibor lesz.

A férj alig ért ki az utcára, már is feláradt szívében a megbánás. Képzeltében maga előtt látta a fiatal asszonyt, úgy, a mint ott hevert a párnák között, a zokogástól vonagló testtel s szivdobogva kérdezte önmagától, miért is nem térdelt le mellé akkor? Ez a nyomorult büszkeség már az első félreértésnél közéjük álljon?

Sarkon fordult. Most azonnal vissza fog térni s felszaritja könyeit, melyek ő érette folytak. De mielőtt bába ért volna, új eszméje támadt. Hátha az asszonyka nem elégszik meg azzal a megalázkodással, hogy bocsánatot kér tőle? Tettel is meg kell mutatnia, mennyire megbánta durvaságát. Most aztán ismét megfordult, de High-Street irányában.

Később az ismert kulcs csikorgása a zárbán felriasztotta az ifjú asszonyt s miután két kezével megigazitotta egy kissé a haját, oda akart futni a férjéhez. De Lujza megint csak bejött a teával. De a két házastárs között mégis kicserélődött egy tekintet, amely mindkét részről tele volt odaadó gyengédséggel, megalázkodással, bocsánatkéréssel.

Lujza, — szolt a menyecske — vigye ezt a tűzpiszkálót a konyhába.

Ezzel az olcsó görbe vasra mutatott.

Rokszin Györgyöt a tábla elítélte.

Öt hónapot kapott.

Barb járásbíró felmentették.

Az egész Nagyvárad ideges izgalommal várta tegnap a monstre-pör ítéletét. Az ítélet szenzációval szolgált. Rokszin Györgyöt a tábla, az ellene emelt nyolc vádpont közül a bűnpártolásban bűnösnek találta és 5 hónapi fogházra ítélte, melyet azonban a vizsgálati fogsággal már kitöltöttek nyilvánított. Porumb Kornélnak az ítéletet 6 évről 3 évre szállította le, a többi vádlottakkal szemben pedig helybenhagyta a törvényszék ítéletét. Teljesen rehabilitálva lett így dr. Barb Parthén járásbíró, akinek az ítélete különben már jogerős is, mert a főügyész részéről nem lett semmiségi panasz bejelentve. Rokszin György védője, dr. Fráter Pál az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentett be s így az ügy még a kuriához kerül eldöntés végett.

Az ítélethirdetésről a következő részletes tudósításunk szól:

A kir. tábla uagyterme már fél 11 órákor tele volt érdeklődőkkel. Minden arcon ott volt a kíváncsiság, hogy fölmentik-e Rokszint? Pontban 11 órákor vonult be a tábla 5 tagu tanácsa, báró Szentkereszthy Zsigmonddal az élén. Halálos csöndben olvasta föl az ítéletet, mely a következő:

Porumb Kornélna vonatkozólag a tábla megváltoztatja a törvényszék ítéletét és leszállítja 6 évről 3 évre. Az 5 évi hivatalvesztést meghagyja.

Dr. Rokszin György ügyvédet a bűnpártolás vétségében bűnösnek mondja ki és 5 hónapi fogházra és 1 évi hivatalvesztésre ítélte. A büntetést azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttek nyilvánítja. A hamis tanúzásra felbujtásban, a váltóhamisításban, a váltólopásban, a vétivhamisításban, az elleniratcsempészésben, aktalopásban és megvesztegetésben azonban helybenhagyja a törvényszék ítéletét.

— Hé, várjon egy pillanatig, — mormogta a férj. — Az előszobában egy kis csomagot hagytam az asztalon. Legyen szives, hozza azt be nekem.

Mikor Lujza visszajött, kipakolták a papiroscsomagot és az új férj így szól a feleségéhez:

— Ugy gondoltam, hogy jobb lesz, ha a dining-room részére is veszek egy ilyen olcsó tűzpiszkálót. Arrafelé mentem s az ablakban láttam ezt. Csak négy pence volt és öt farthing. Ezért a pénzért igazán csodálatosan jó minőségű!

— Lujza, — mondta most a menyecske a meghatottságtól remegő hangon — mégis csak hagyja itt ezt a görbe vasat.

Aztán, alig hogy az ajtó bezárult Lujza mögött, az asszonyka átölelte a férje nyakát s könnyörögve szolt hozzá:

— Jack, drágám, nesze, itt van a Janka néni-téle görbe vas, piszkálj fel vele a tűzet, annak jeléül, hogy nem haragszol előbbi hóbortomért.

Dr. Barb Parthént, özv. Duma Flóriánét és id. Porumb Nesztort felmenti, illetve itt is helybenhagyja az első bíróság ítéletét.

Az ítélet rövidre fogott indoklásából (a részletes csak ezután készül el) kiemeljük a következőket:

Porumb Kornélnal szemben a 92. szakaszt alkalmazta a tábla, vádlott korlátolt beszámíthatósága miatt.

Rokszin Györgyöt a bűnpártolás vétségében el kellett itélni, mert igen sok terhelő adatot és vallomást talált a tábla Rokszin bűnössége mellett. Ezek a vallomások — mondta az elnök — képezik ebben a perben a sötét háttér, melyben az igazságra törekvő bíró lelkiismerete nem találhat megnyugvást.

Erdekes, amit az elnök Rokszin egyéniségéről mondott. Olyan ember ő, aki célja kivételét az elébe tornyosuló akadályok szívós leküzdésével teszi lehetővé, de igen gyakran az eszközöket nem helyesen választja meg.

Kurovsky Ferenc főügyész-helyettes megnyugodott az ítéletben, csupán özv. Duma Flóriáné ítélete (megvesztegetés) és dr. Rokszin György ítélete (megvesztegetés, ellenirat csempészés és váltóhamisítás) ellen jelentett be semmiségi panaszt.

Dr. Fráter Pál, Rokszin védője, a bűnpártolás ítélete ellen szintén semmiségi panaszt jelentett be.

A tábla a semmiségi panaszokat tudomásul vette.

UJDONSÁGOK.

* **Vetítő est a csillagászatról.** Rendkívül tanulságos előadást tartott tegnap a Kath. Körben Bertram Brunó premontrai főgimnáziumi tanár a csillagászatról. A bevezető részben tájékoztatta a közönséget elemi ismeretéről Kopernikusz, Kepler, Newton, Galilei és mások kísérleteiről, rendszeréről stb. Azután a gyönyörű színes képeken bemutatta az egyes égi testeknek (Hold, Nap, Mars, Jupiter, Saturnus, napfoltok, protuberanciák, ködképek, üstökösök, tejút, meteorok stb.) spectralanalízis és fotografálás útján nyert felvételeit s érdekesen magyarázta azoknak természetét, távolságát, nagyságát. Végül befejezésül lendületes szavakban rámutatott a Teremtő bölcsességére, ki ezt a csodálatos égi világot ily bámulatos rendszerben megalkotta. — Legközelebb f. hó 13-án dr. Némethy Gyula tart előadást Nürnberg-ről.

* **Az Urak kongregációjának ajtótossága.** Az Urak Mária kongregációja csütörtökön Szeplőtlen fogantatás ünnepén reggel egy negyed nyolc órákor végzi közös szent áldozását a Szt. József-intézet kápolnájában. Előző napon este fél hat órától ugyanott vehető el a szent gyónás is.

* **Andrássy Gyula a Házban.** A mióta az új Ház megalakult, gróf Andrássy Gyula nagyon ritkán jelent meg a Házban. A most megindult indemnitási és a perrendtartási vita alatt pedig egyetlenségyszer sem volt benn. Megjelenése a pártönkivüliek között élénk örömet keltett és sokan siettek neki gratulálni Andrássy Boriska grófnő menyasszonyágához, kit tegnapelőtt jegyzett el őgróf Pallavicini György.

Ház lebontás miatt

Az összes raktáron levő Brillans, gyémánt és drágaköves ékszerek, arany és ezüst disztárgyak valamint modern ezüst evőeszközök karácsonyi és alkalmi ajándék tárgyak mérsékelt szolidáron eladatnak

Nagyrabecsült vevői és a t. közönség szíves figyelmébe ajánlja ezen körülményt.

Tisztelettel **KOLOZSVÁRI SÁNDOR** ékszerész. Nagyvárad, Bémer-tér.

* **Barb Parthén a Nagyváradi Naplóról.** Lapunk vasárnapi számában megírtuk, hogy dr. Barb Parthén kir. járásbíró a Rokszin-pör táblai tárgyalásán a bíróság előtt kijelentette, hogy ő kénytelen volt nagyobb összeget adni a *Nagyváradi Naplónak*, mert csak így irtak az ő peréről igazságosan. Ezzel szemben a Nagyváradi Napló tegnapi számában azt olvassuk, hogy a mi hiradásunk *nem felel meg a valóságnak*. Minthogy közleményeink valódiságát illetőleg igen érzékenyek vagyunk, kénytelenek vagyunk újból kijelenteni, hogy *Barb Parthén azokat a kifejezéseket igenis mondta*. Munkatársunk ezt igen jól hallotta, de mégis, skrupulózitásból még aznap este felkereste dr. Barb Parthént, aki tanuk előtt kijelentette előtte, hogy tényleg a *Nagyváradi Naplót* említette. De munkatársunk még ennél is tovább ment. Felkereste lakásán Sas Gyula felső kereskedelmi iskolai tanulót, aki a Rokszin-pör tárgyalásánál mint *gyorsíró* volt alkalmazva és magából a *gyorsírói jegyzetéből győződött meg arról*, hogy Barb Parthén a Nagyváradi Naplót említette. Eanyi utánjárás és körültekintés után irtuk mi meg vasárnapi közleményünket, melynek valódiságához ezek után szó sem fér.

* **Szilágyi Dózsa előadása Aradon.** Az aradi autonóm katolikus kör mai estélyén ismét szerepel nagyváradi előadó, most *Szilágyi Dózsa* premontrai tanár fog előadást tartani *»Krisztus az emberiség életében«* címmel.

* **Ifj. gróf Tisza István eskütétele.** Az ifj. gróf *Tisza István* tudvalevőleg dr. *Miskolczi Ferenc* főispán tb. vármegyei aljegyzővé nevezte ki még a szeptemberi közgyűlésen. Az ifju gróf, mint megyei tisztviselő, állásának elfoglalása előtt köteles a törvény kívánalmának eleget tenni és a hivatalos esküt az alispán kezébe letenni. Ifj. gróf *Tisza István* tegnap megjelent dr. *Fráter Barnabás* alispán előtt és letette a hivatalos esküt. Az esküt *Baranyi András* vármegyei főjegyző olvasta előre. Az ifju grófnak ez az első eskütje, amit hivatalos téren tett le. Ki tudja, hány fogja még azt követni? A vármegye illusztris új tisztviselője persze csak tiszteletbeli állást vállalt, épp úgy, mint édesatyja, aki tb. főjegyzője a vármegyének. Ifj. gróf *Tisza István* valószínűleg a minisztériumban kezdi meg pályáját.

* **Lovagias ügy.** *Zlinszky István* Palugyay Mór és gróf *Somsich Tihamér* utján provokáltatta hántost.

* **A megyei tisztviselők panasza.** A folyton növekedő drágaság a megyei tisztviselőket ismét arra ösztökélte, hogy a törvényhatóság elé forduljanak drágasági pótlék iránt. A megyei tisztviselőkkel az u. öb. évek alatt igen mostohán bánanak. Az utóbbi 4 év alatt a megyeiek egyáltalán semmitféle kedvezményben sem részesültek, sőt a szeptemberi közgyűlésen sem kapták meg a drágasági pótlékot, pedig a mai kormány uralomra jutásától sokat reméltek. A tisztviselők azt hiszik, hogy az újabb kérelmük több eredménnyel fog járni. Különben eddig még soha oly komoly hangon nem kértek drágasági pótlékot, mint most. Legújabbban ugyanis hivatkoznak munkásságukra, melyet mindenkor lelkiismeretesen teljesítettek és ha a törvényhatóság nem teljesíti kérelmüket, akkor feladatuknak alig tehetnek oly kifogástalanul eleget, mint eddig tettek. A tisztviselők 30 százalékos pótlékot kérnek s megemlítik azt is, hogy az állam is adott pótlékot a tisztviselőnek, nevezetesen a postásoknak, már pedig az állam ilyenkor csak a legrosszabb körülmények között tesz.

* **Az »Est« és a nagyszalontai áll. gimnázium.** Egyes újságírók jól értesültségére valamint feneketlen rosszakaratára élénk világot vet a fővárosi »Est«-nek minapi közleménye, amelyben a többi között azt írja ez a szabadkőműves érdekszövetkezet által szerkesztett lap, hogy a nagyszalontai állami gimnázium tanári kara *egy szálíg tősgyökeres kálvinista*. Az igazság számokban kifejezve pedig ez: a tanári karnak 7 tagja *kath. 1 isz. 3 apostata kath. pap* és csak 5 *kálvinista*. S mondja valaki, hogy tisztes szándék vezeti az ilyen tudósítóknak a tollát akkor, amikor a közönségnek újságokra esküdő jóhiszeműségére utazva ilyen valótlanságokat írnak!

* **Lemondott a bizottsági tagságról.** Dr. *Mártonffy Marcell* jogtanár, aki a vasárnapi városatya választáson elbukott, e fölötti elkeseredésében a választás után az összes szakbizottsági tagságairól lemondott, — elfoglaltsága miatt. *Mártonffy Marcell* dr. tagja volt a községi iskolaszéknek, tagja sőt elnöke volt az iparoktatási bizottságnak, továbbá a lakás és élelmezési, valamint a szegényügyi bizottságoknak. Hát ha beválasztották volna a város törvényhatóságába, nem lett volna annyira elfoglalva, vagy erről is lemondott volna?

* **Jóváhagyott alapítvány.** Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága, mikor *Mártonffy Márton* országos iparoktatási főigazgató nyugalomba vonult, Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága, tekintettel *Mártonffy Márton* város iparoktatása iránt érzett meleg rokonszenvére és iparoktatásunk fejlesztésének mindenkor kifejezésre juttatott jóindulatára, 2000 koronás alapítványt tett *Mártonffy Márton* nevére, amelynek kamatai évenként az iparoktatás terén a legjobb eredményt felmutató ipariszkolai tanerő részére fog kiadatni. A közgyűlés ezen határozatát a belügyminiszter jóváhagyta.

* **Felszólamlás a vasárnapi választás ellen.** A vasárnap Ujvároson lezajlott városatya választásnál, mint irtuk, dr. *Grósz Menyhért* két szavazattal kapott többet, mint *Zboray Gyula*, a függetlenségi párt jelöltje és éppen az utolsó két függetlenségi listán volt a *Zboray* neve helyett a dr. *Grósz Menyhért* neve beírva. Mint értesülünk, *Zboray Gyula* felszólamlással él a szavazatok összeszámlálása ellen s kéri fogja a szavazó lapok újra számlálását, mert azon hiszemből van, hogy az összeolvasás tévesen történt s szerinte olyan szavazatokat is számítottak dr. *Grósz Menyhért* javára, amelyek dr. *Grósz Imrere* adtak le. A felszólamlás felett a központi választmány fog határozni.

* **Mikulás a Bethlen-utóban.** Nem hóhérré, hanem ködtől és csepegő esőtől nedves arccal köszöntött ránk a Mikulás, sok apró és jó kis gyermeknek öröme. Mennyi tette ki tegnapelőtt este cipőcskéjét az ablakba, hogy Mikulás rá fog gondolni és drága cukorkákkal megrakni az üres topánkákat. Beköszöntött a Mikulás a Bethlen-utca 1. szám alá is, de igen modern és erőszakos formában. Nem hozott, hanem vitt egy pár jó csizmát. Balaton timártól, akinek házához este kérészködött be éjjeli szállásra egy Kis nevű csavargó. Reggelre kelve nemcsak az ünnepi vendégnek, hanem a jó pár csizmának is hűlt helye volt. A vendégszerető házigazda ijedten futott a rendőrségre, ahol bizony nem tudtak segíteni a baján. A déli órákban ezután találkozott a Körös utcán a modern Mikulással, aki férfiasan tiltakozott a lopás vádjá ellen, sőt kijelentette, hogy ma éjjel is oda aszadékosít menni, hogy az ott hagyott cipőjét is elvigye. Nem lehetetlen ezek után, hogy még ő fog a rendőrségre menni, ha nem eddig neki újra szállást.

* **A gyors közigazgatás.** Az érmihályfalvai fegyelmi ügyek örökből még mindig nem szabadult ki a vármegye fegyelmi választmánya. *Jakab Rezső* érmihályfalvai körjegyző elleni fegyelmi vizsgálat például még csak a kezdet kezdetén van, pedig már jó ideje huzódik. Ujabbán több rendbeli mulasztás miatt ismét feljelentés érkezett az érmihályfalvai főszolgabíróhoz, aki azokat tegnap terjesztette be az alispáni hivatalhoz. Érdekes a főszolgabíró kísérő jelentése, mellyel az ügyet bejelentte. A fegyelmi vizsgálat vezetése ugyanis a főszolgabíró kötelessége lenne, *Dobozy Kálmán* azonban a jelen ügyben kéri, hogy a vizsgálat vezetésével más tisztviselőt bizzanak meg. Egyidejűleg azt is kéri *Dobozy*, hogy ezt az ügyet ne csatolják *Jakab* előző fegyelmi ügyéhez, mert akkor nem 5, de 15 hónap múlva sem nyer befejezést, mint ahogy nem nyert az ő ügye 17 hónap alatt. Bizony nem ártana, ha a fegyelmi ügyek elintézésének ügyrendjét megváltoztatnák nemcsak a vármegyén, de az összes közhivatalokban, mert a mai módszer szerint a fegyelmi alávont tisztviselő évekig várhat míg a sok formalitáson keresztül végre addig jut az ügy, hogy az első határozatot meghozzák.

* **A szalacsi eljárásság és a csendőrök.** Különös feljelentés érkezett tegnap a szalacsi csendőröktől az alispánhoz. A feljelentés szerint a csendőrök egy fogoly kihallgatása alkalmával az eljárásságot felkérte, hogy egy bizalmi embert küldjenek a kihallgatás lefolyásáig csendőrörsre. A feljelentés szerint a csendőrök kérését nem teljesítették, amennyiben a község házában egy esküdten kívül senkit sem talált. A panasz végén a csendőrök kéri az alispánt miszerint intézkedjék, hogy a jövőben ne kellessen az eljárássági tagokat a kocsmákban és boros pincékben keresni, hanem tartózkodjanak a község házában. A panaszra a szalacsi körjegyző is megtette jelentését. Eszerint a csendőrök jelentése nem felel meg a valóságnak és mert a csendőrök jelentése sértő, sőt »szemtelen« hangon van szerkesztve, a jegyző az eljárásság igazolását azzal szemben méltóságán alulinak tartja.

* **Romlott tojások a nagyváradi piacon.** Régen panaszkodnak már a gazdaszonyok, hogy a nagyváradi piacon sok a rossz, romlott, záptojás, dacára, hogy nem a kofáktól, hanem fiatal falusi leányoktól vásárolnak, azon hiszemből, hogy friss falusi tojáshoz jutnak. Most ismét kaptunk egy ilyen panaszos levelet, amelyben azt adják elő, hogy ezek a fiatal leányok nem vidékről, hanem tojáskereskedőktől árulják a rossz tojásokat. A tojáskereskedők ugyanis a külföldre, vagy a fővárosba nem szállítható romlott tojásokat falusi parasztleányokkal a nagyváradi piacon árusítatják el, hogy ezáltal tévedésbe ejtsék a vásárlókat. Jó lesz tehát a gazdaszonyoknak vigyázni, nehogy az ilyen rafinériával kieszelt svindlinek felüljenek, ha már a hatóság nem igyekszik valami úton megakadályozni az ilyen becsapásokat.

* **Amerikából behuroolt trachoma.** Bagamérban még mindig sanylik az Amerikából behuroolt trachoma következményeit éstegnap a járás egy más községéből Piskoltról tesz jelentést az érmihályfalvai főszolgabíró. A jelentés szerint Piskolton trachoma lépett fel s mint a megejtett vizsgálat igazolja a trachomát Amerikából hurcolta be egy visszavándorló. A kellő óvintézkedéseket fogantatosították.

* **Magánvizsgára sikerrel előké szit egy nagy gyakorlattal bíró nyugalmagott főgimnáziumi tanár.** Már eddig is több tanítványi vizsgálatot lekiűnő sikerrel. Megkeresték Bethlen-utca 1. szám alatti lakására intézkedők.

* **Karácsony és a posta.** A karácsonyi és ujévi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és a címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja. Evégből a postaigazgatóság a következőket közli a közönséggel: Pénzt, ékszert más tárgyakkal összecsomagolni nem szabad. Csomagolásra falada, vesszőből font kosár, viaszkos vászon vagy pedig erős csomagoló papir használandó. A címzésnél a címzett vezeték- és keresztnévnek vagy más megkülönböztető jelzésnek (pl. ifjabb, idősebb, öz. stb.) továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére kiváló gond fordítandó. A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, vagy a cím fatáblácskára, bórdarabra vagy erős lemeszpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni és erősíteni. Felette kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címről összes adatait feltüntető papírlap legyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogyha a burkolaton levő címről leessen, elveszne, vagy pedig olvashatatlanná válnék, a küldemény bizottsági felbontása után a jelzett papírlapról leolvasható cím alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen. A csomagok tartalmát úgy a címről, mint a szállítólevél szövegében és részletesen kell jelezni.

* **Meptamadott házmesterné.** Görgői Józsefné feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, hogy ezek a gondozására bízott özvegy dr. Simai Dénesné Jókai-utcai lakásába be akartak menni s amidőn ebben meg akarta őket akadályozni, a földre tepertek és fojtogatni kezdték. Csak akkor menekültek el, midőn Görgéiné segítségért kiáltott. Az esetet akként mondta el Görgéiné, hogy tegnap este fél teljesen egyedül volt odahaza s a kapuból csengetést hallott. Csengetésre kiment az utcai ajtóhoz, azt félig kinyitotta s kinézett. Az ajtó előtt egy magas szemüveges és egy alacsony fiatal ember állottak, akik be akartak menni. Görgéiné figyelmeztette őket, hogy senkinek sem szabad bemenni, miután a házbeliek nincsenek odahaza. A fiatal emberek azonban követelték, hogy csak engedje be őket, majd várakoznak a konyhában. Mivel Görgéiné az ajtót be akarta tenni, azt betassították, Görgéinét letepertek. A támadók valószínűleg lopni akartak dr. Simainé lakásából.

* **Ttkaratos hulla.** Tegnap délelőtt jelentették a rendőrségen, hogy az alsó vasúti hid közelében egy uriasan öltözött férfi hullája fekszik. A rendőrségről kiment dr. Nemes Aron tiszti orvos, Schlögl Adolf rendőr tisz és Dienes detektiv, akik a hullát megvizsgálták, azonban azon külérőszak nyomait nem találtak. A hullán bársonyos fekete kabát, mellény, zsinóros nadrág keményszáru csizma volt. Ingére J. N. betűk vannak hímelve. A kabát zsebében egy elővezető parancs volt, melyet a nagyváradi kir. törvényszék bocsátott ki, a német beneski csendőrszéknek, hogy Vilmann István 19 éves kocsis németbeneski (Temesmegye) lakost a f. hó 2 ára a váradi kir. törvényszék elé állítsa elő, így valószínű, hogy a talált hulla Vilmann Istvánnal azonos. A rendőrség a hullát a hullaházba szállította s a személyazonosság megállapítása céljából a szükséges lépéseket megtette.

* **Körözött temlobetörő.** A szeliskei csendőrszék távirati értesítése szerint egy 24 év körüli erős termetű, telt arcú, kis barna bajusú, fehér pettyes ruhát viselő egyén, aki egyszer lakatosnak, máskor gépésznek mondja magát, temlobetörést követett el s Nagyvárad felé távozott. A rendőrség a betörő kézrekerítése iránt a szükséges intézkedéseket megtette.

* **Elvesztett Körtés Márton** felsőbe 74 korona értékű ridikáliját a színházban elvesztette. A megtaláló ill. jutalmába kérem.

Női felöltők

legnagyobb választékban és
legolcsóbb
árban legjobban
„Löwy P. és Társa” cégnél
kaphatók.

Zöldfa-utca II. szám,
(a Zöldfa-átjáróval szemben.)

x **Lloyd kávéház** ujjonnan épített és fényesen berendezett téli kerthelyiségében december hó 7-én a következő pompás szórakoztató képek lesznek bemutatva: 1. Karthágó romjain. 2. Rózsák között. 3. Berlin. 4. Vadász kalandok. 5. Féltékeny fogorvos. 6. Lekésett vonat. 7. Bohémien. 8. Testvér becsülete. Beléptidij nincs. Előzékeny kiszolgálás. Kötő ételkről és italokról gondoskodva van. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri Hartstein és Örlei kávéház tulajdonosok.

Valódi amerikai

C i p ő k

és orosz kalucsnik leg-
o jobb minőségben, o

REICHARD - áruháza

:: czégnél kaphatók. ::

x **Villamos osillárt** ne vásároljon, berendezést ne készítsen, míg **Stern** nel a Bémer-téren nem beszél, felvilágosítok bárkit, ha nem is vásárol nálam. Terveket díjmentesen készítek Raktáron tartok villamos és gáz lámpákat, vasalókat, Wolfram és izzó lámpákat gyári áron házhoz szállítok. Bémer-tér 3. Telefon 556

SPITZER BÉLA

női és gyermek ruha-áruháza
Rákóczi-ut 3. sz.

Az év végeig

kedvezményes áron kapható
Felöltők,

Blousok,

Pongyolák,

Aljak,

Kosztimők,

Gyermekruhák

Szörme-árak és ruhakelmék.

Saját műtermemben a leg-
elegánsabb toilettek válal-
tatnak.

Z E N E.

Debussy-premiér Nagyváradon. A fővárosi lapok egy nagy Wagneri-méretű zeneköltő óriás látogatását ünneplik most, a Debussy Claude-ét, aki egy estén át vendége volt a fővárosi Vigadóban, hogy bemutassa az ő különleges nagy művészetét. Nagystíli, végtelenül finom és csak igen érzékeny idegek számára irt mű az ővé, amelynek előadásához igen differenciálódott interpretáló készség kell. Debussy pesti ünnepeztetése ránk nézve azért érdekes és aktuális, mert a Koenen Tilly e hó 12 ikén rendezendő dalestélyén a Debussy művészetének is rész jut Koenen kiváló zongorapartnere Paul Áron révén, aki őaálló számaiban Debussy néhány songoradarabját adja elő. Programjáról legközelebb. A rendezőség közli, hogy az őt estére nyitott bérlet jegyzését megkezdtek Vidor Manó könyvkereskedésében.

Mielőtt

az őszi és téli ruhaszükségleteiket beszereznék, ne mulasszák el

FRIEDLÄNDER
angol uri szabó cég

előnyös áraitól és eredeti angol szöveteinek kitűnő minőségéről és elegáns szabásáról meggyőződni. Nagyvárad, Szt. János-utca.

IRODALOM.

Karácsonyi Album cím alatt, mint minden esztendőben, úgy az idei karácsonyra is egy díszes albumban összegyűjtve jelenteti meg **Bárd Ferenc és Testvére** ismert budapesti zeneműkiadó cég a f. évben népszerűsége jutott kedvelt zeneműveket. — Benne lesz az albumban a „Luxemburg grófja”, „Cigányszerelem”, „Narancsvirág” híres operettek legjobb számai, kerüggők és polkák Kalártól, Strausztól és másoktól, kuplék és kabaré-számok Zerkovitz, Grósz, Szirmai és többektől, dalok Bartók, Frigyes és Csikyótl. Előadási darabok Ascher, Bendel és Chopintól, magyar nóták Dóczy, Balázs, Pápay és sok mástól. Valamennyi zongorára, részben cimbalomra, részben pedig ének és zongorára. Ezen Karácsonyi Album kiadásával hatánk e legelső zeneműkiadó cége kedves meglepetést szerez nagy vevőközönségének és valósággal ajándékszámba megy e gyönyörű album, tekintve, hogy a több mint 70 oldal tartalmazó kötetben foglalt zeneművek értéke egyenként vásárolva 57 korona értéket képvisel, mi így együtt az egész karácsonyi album 4 korona, díszkötésben pedig 6 korona. Lapunk olvasói bizonyára szívesen vessik e Karácsonyi Album megjelenéséről szóló hírt és azon figyelmestetésüket, hogy az Albumra a kiadó cég csakis a hó 10-ig fogad el megrendeléseket, mivel az csak egy példányban lesz előállítva, amely megrendelésre december 10-ig Budapestre a cég Könyv Lajosa utca 4. szám alatti kiadóhivatalához beérnek.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Cigányszerelem. (Bérletszűnet.)
Csütörtök d. u.: Sasok (télhelyárrakkal)
Este: Cigányszerelem.
Péntek: Cigányszerelem.
Szombat: Cigányszerelem.
Vasárnap d. u.: Kormánybiztos (télhelyárrakkal) Este: Cigányszerelem.

Délutáni előadás csütörtökön. Csütörtökön ünnep lévén, két előadás lesz a színházban. Délután télhelyárrakkal Guthi Soma és Rákosi kitéző vigjátéka, a Sasok megy, este pedig A. bérletben adják a Cigányszerelmet. A hamarosan népszerűvé vált vigjáték, a Sasok bővelkedik kacagató jelenetekben. Általában véve, finom komikumával és a társadalom találó jellemrajzával nagy sikereket aratott eddig is. Az igazgatóság igazán helyesen teszi, hogy a kitéző darabot a délutáni közönséggel is megismerteti.

A **kormánybiztos.** Vasárnap délután Guthi Soma vigjátékát, a Kormánybiztost adják elő télhelyárrakkal.

A **Balga s. üz.** Párisban a múlt szezonban gyalogságos forradalom támadt egy ragyogó művészettel megirt darab körül. Henry Bataille, a modern francia drámairodalom legkiválóbb művelője sok támadásnak volt kitéve a Balgaszűzben hirdetett új és meglepő igazságok miatt, de utóbb mégis feledhetetlen sikert aratott. A Szigligeti-Színház színpadján a jövő hét szerdáján fog meglevenedni Bataille hatalmas drámája. A Cigányszerelem bemutatója és páratlan sikere lefoglalta az egész hét műsorát. A jövő héten azonban programjához hűven ismét újdonsággal fogja meglepni Erdélyi Miklós a közönséget. A drámai személyzet most minden idejét zavartalanul használhatja föl az előkészületekre, amelyek után minden bizonnyal pompás előadásban kerül színpadra a szenzációs Bataille dráma.

EGYESÜLETEK.

Tűzoltók gyűlése és oktatása. A nagyváradi önkéntes tűzoltó egyesület parancsnoksága holnap csütörtökön délelőtt 10 órakor a városházán ülést tart, melyre a parancsnokság tagjait ezuttal is meghívja Lukács Ödön tűzoltó főparancsnok. Ugyancsak holnap csütörtök délután 3 órakor a tűzoltó lakotanya nagytermében oktató előadás lesz, melyen az önkéntes tűzoltó egyesület minden tagja pontos időben megjelenni köteles. Előadók: Grácz Lajos és Lukács Ödön tűzoltó parancsnokok.

Angol uri szabóság.

Az európai modern divatokkal lépést tartva, saját műhelyemben több évi külföldi tapasztalataim érvényesítve, hani és angol legjobb kelmékből raktáromon elsőrendű öltönyöket, télikabátokat stb. készítek megrendelés után.

A n. s. közönség figyelmét felhívom cégemre.
Tisztelettel

HABER és TÁRSA férfiszabó.

o Nagy Sándor-utca 1. szám. o

NYILTTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

TÁVIRATOK.

A bodajki választás.

Gróf Zichy Aladár győzelme.

Bodajk, dec. 6.

(Saját tud.) A képviselőválasztás ma a legnagyobb rendben megkezdődött. 10 órakor Zichy Aladár grófnak 300, Horváth Jenőnek csak 51 szavazata volt. Zichy megválasztása bizonyos s a lelkesedés igen nagy.

A választás eredménye.

Budapest, dec. 6.

(Saját tud.) A Batthyány Lajos lemondásával megüresedett bodajki kerületben ma tartották meg a képviselő választást. A választáson Zichy Aladár gróf néppárti állott szembe Horváth Jenő munkapárti jelölttel szemben. A választás küzdelmes volt, azonban Zichy Aladár hatalmas pártja győzelemre juttatta jelöltjét. **Zichy Aladár 720 szavazattöbbséggel győzött** Horváttal szemben s így Zichyt a bodajki kerület képviselőjének jelentették ki.

Kossuth pénzek.

Budapest, dec. 6.

(Saját tudósítónktól.) Pázmány Dénes nyílt levelet intézett Eötvös Károlyhoz, akit felszólít, hogy ne leplezze tovább és jelentse ki, hogy Kossuth Lajos temetésére gyűjtött pénzekből hazánk nagy fiának bujdosása közben nyomorba jutott családja adósságait tisztázták. Eötvös Károly az egész dologról mit sem tud, azonban biztos tudomása van egyik legmeghittebb emberének róla, hogy Eötvös Károly a Kossuth féle gyűjtésre egész kis vagyonát fizetett rá. A Budapesti Abendblatt Kossuthnak ama nyilatkozatára, hogy a 82000 forint szülei exhumálására fordított kijelenti, hogy nem úgy áll, mert az exhumálás költségeit 68250 forintot a főváros fizette ki.

A pápa és a katolikus uralkodók

Róma, dec. 6.

A Szentzsék legközelebb jegyzéket fog kibocsátani, melyben energikusan követeli annak a régebbi rendelkezésnek megtartását, a mely meghagyja a katolikus uralkodóknak, hogy ha Rómába jönnek előbb a pápát látogassák meg és csak azután tegyenek látogatást a királyi palotában. E régi rendelet felújítására az ad okot, hogy ősszel kezdődik az egységes Olaszország megalapításának 50 éves jubileumi ünnepe és ebből az alkalomból több külföldi uralkodó szándékszik meglátogatni az olasz királyt.

Elhunyt törvényszéki elnök.

Nyitra, december 6.

Jéhegyi Lothárt csak a közelmúltban nevezték ki a nyitrai törvényszék elnökévé. Az új elnök tegnap érkezett meg Nyitrára feleségével együtt és a Hungária című szállodában szállott meg. Az elnök ma délben hirtelen rosszul lett és szívszélhűdés következtében meghalt.

REGÉNYCSARNOK.

NYOMOR.

Írta: Hjalmar Knuth.

Fordította: Vörös József.

ELSŐ SZAKASZ.

Akkor volt, mikor Krisztiániában lődörögtem és éheztem, abban a városban, melyet senki sem hagy el anélkül, hogy meg ne bélyegeznék.

Padiásszobámban feküdtem; alattam halom, hogy valami óra hatot üt; világos van s az emberek fel-alá szaladgálnak már a lépcsőkön. Ott lent, az ajtó mellett, ahol a szobám régi Reggeli Ujság lapokkal van kitapétázva, világosan kivehetem a világítótorony órének egyik hirdetését s Olten Fábrián péknek vastagbetűs kenyérajánlgatását.

Felnyitottam a szememet s régi szokásom szerint gondolkvzni kezdtem arról, hogy ugyan van-e ma olyasvalami, aminek örülhetnék. Az utóbbi időben szűken voltam; ingóságaim egyenkint vándoroltak a «bácsi»-hoz, ideges és türelmetlen voltam és egynéhányszor olyan szédülés fogott el, hogy az ágyba kellett maradnom. Hébe korbá, kedvezett a szerencse, egyik-másik laptól öt koronát kaptam a tárcámért.

Egyre világosodott. Az ajtó mellett levő hirdetéseket kezdtem olvasni. Még a sovány, vigyorgó betűket is tisztán láttam. »Halotti ruhák. Andersen kisasszonyánál, jobbra a kapu, alatt.» Ez sokáig foglalkoztatott; hallottam, amint az óra nyolcat ütött, azán felkeltem és felöltöztem.

Kitártam az ablakot és kinéztem. Arról a helyről, ahol álltam, egy száradó vászonruhát meg egy tágas mezőt láttam; a háttérben leégett kovácsműhely romjait hordták el a munkások. Az ablakpárkányra könyököltem és a levegőbe bámultam.

Bizonyosan szép idő lesz; ősz eleje volt, enyhe hideg, a színek ilyenkor változnak, eloszlanak. Az utca lárma engem is lecsalt; ez az üres kamra, melynek hideg padlója recsegett, ha egyet léptem, olyan volt, mint a

hideg koporsó; az ajtón elromlott lakat, kályha nincs; éjszakára se vettem le a harisnyámat, hogy reggelre megszáradjon.

Az egyetlen butor, amiben örömmel telt az a kis, piros hintaszék, melyben esténként üldögelni szoktam, elálmodozva mindenféle dolgról. Ha erős szél fujt s nyitva volt az ajtó, a padló és falakon keresztül kísérteties, nyöszörgő hangot hallottam és a Reggeli Újságon olyan hosszú repedések támadtak, mint a kezem.

Felálltam: Az ágyam mellett a sarokban hevert a batyum. Keresgéltem, hátha találok benne reggelire valót. Hiába kerestem. Ujból az ablakhoz mentem.

Tudja Isten, gondoltam magamban, talán sohse jutok valami hivatalhoz. A sok tagadó válasz, féligérek, egy határozott nem, füstbe ment remények, újabb kísérletek, melyek eredménytelenek maradtak, mindez megfosztott önbizalmamtól.

Utóljára pénzbeszedő akartam lenni, de későn jöttem és azonfelül hol vettem volna ötven koronát óvadékra. Mindig volt valami akadály. A tűzoltóknál is megpróbáltam. Vagy ötvenen is álltunk az előcsarnokban és taszigáltuk egymást, hogy meglássák rajtunk, hogy mennyire vakmerők és crysek vagyunk.

A parancsnok ott járt közöttünk, végignézett rajtunk, megtapogatta a karunkat és össze-vissza kérdezett mindenfélét, előttem is elment, csak fejét csóválta s azt mondta, hogy a szemüvegem miatt nem használhat. Még egyszer elmentem, levettem a szemüvegemet s úgy álltam ott összeráncolt szemöldökkel s olyan élesen néztem, mint a penge, a parancsnok elment előttem, mosolygott — megismert! Aztán a ruhám is rongyos volt már és nem számíthattam arra, hogy tisztességes embernek tekintsenek.

Szabályosan, egyre süllyedtem. Végre is semmim se maradt; már fé.üm sem volt, könyvem sem; nem olvashattam, ha eluntam magamat.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

KÖZGAZDASÁG.

Országos pótállatvásár Nagyváradon.

A fertőző száj- és körömfájás állatbetegség miatt elrendelt zárlat folytán Nagyvárad városa ezeket veszített követel- és vásárvám, valamint állatvásári helypénz címén, mivel úgy az őszi országos állatvásárt, mint a hetivásárokat nem lehetett megtartani. *Konta Jenő* állami állatorvos tegnap előterjesztést tett Nagyvárad város tanácsához, amely szerint már jelentést tett Biharmegye alispánjának, hogy sok községben már szünetben van, vagy egészen meg is szűnt a száj- és körömfájás az állatok között s kérte az alispánt, hogy a fertőtlenítést karhatalommal is eszközöltesse. Nagyváradon szintén szünetben van az állatjárvány s valószínű, hogy január hónapra teljesen megszűnik s a zárlatot fellehet oldani. *A folyó hét végén azonban nem lehet Nagyváradon megtartani az országos állatvásárt*, már csak azért sem, mert nincs fertőtlenítve. Kéri a polgármestert, hogy a most elmaradó országos állatvásár helyett pót országos állatvásár engedélyezését kérje a kereskedelmi minisztertől.

A foszfor tilalom A magyar parlament elé terjesztett törvényjavaslat szerint a foszfortilalom nálunk 1912 évi július 1-én lép hatályba, vagyis e naptól kezdve villanós gyufákat forgalomba hozni nem szabad. Az osztrák parlament is alkotott ily törvényt, csak hogy egy félévvel előbb, 1912 január 1-én lép életbe. Ebből az következnek, hogy az osztrák gyufagyárak fenmaradó s Ausztriában forgalomba nem hozható foszforos gyufáikat rendelkezésükre álló félév alatt Magyarországra zudíthatnák és ezzel a magyar gyufagyárosoknak nagy kárt okozhatnak. Ertesülésünk szerint a kereskedelemügyi minisster, belátván a magyar gyufagyárak kérelmének jogos voltát, hozzá járult ahhoz, hogy a magyar és osztrák törvény egyidejűleg lépjen hatályba s a törvényjavaslat tárgyalása alkalmával, maga vagy a javaslat előadója fogja indítványozni az életbelépési határidőnek ily értelmű módosításait.

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, dec. 6.

Értéktőzsde.

Magyar hitel	—	—	862.50
Osztrák hitel	—	—	672.50
4%-os koronajáradék	—	—	92.10
Államvasut	—	—	754.50
Jelzálogbank	—	—	504.50
Leszámitoló bank	—	—	603.50
Hazai Bank	—	—	308.—
Kereskedelmi részv.	—	—	749.50
Rimamurányi	—	—	674.50
Salgótarjáni	—	—	642.—
Közuti vasut	—	—	761.—
Városi villamos	—	—	396.—
Adria	—	—	—

Irányzat: Szilárd.

A gabonátőzsde.

50 kilogramonként.

Buza áprilisra	—	—	11.18
Buza májusra	—	—	11.13
Buza októberre	—	—	10.85
Rozs októberre	—	—	7.88
Zab áprilisra	—	—	8.45
Tengeri májusra	—	—	5.65

Irányzat: Tartózkodó.

Vegyél!

Vegyen!

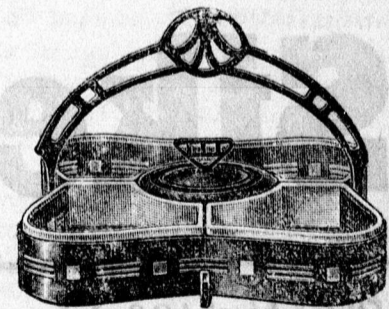
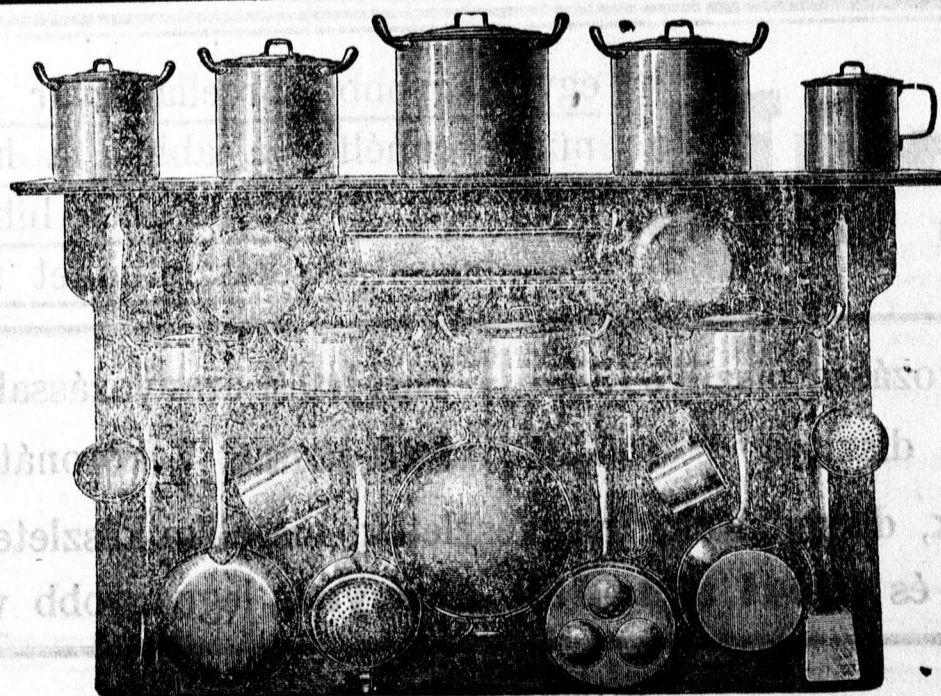
Vegyünk!

10. 13. és 17.

Koronáér.

**Moskovits Antonomiai cipőt
Nagyvárad**

Kossuth-utca 5. gyár épület és
:: Bémer-tér, Fő-utca sarok. ::

Modern konyhaberendezések és háztartási különlegességek.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

Nagyvárad, Rákóczi-ut. ————— Telefon helyben és vidéken 390.

A
„TISZÁNTÚL“-ra
előfizethetni
mindennap.

A Z I G A Z,

— hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint —

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Karcos bor a legjavából kapható. Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.
— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodámban szobák 1 korona — 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a NEMZETI szálloda, vendéglő és kávéház bérloje.

Eladó föld.

Nagyváradtól 15 percrenyire fekvő mintegy 55 kat. hold kiterjedésű elsőrendű szántóföld a szükséges épületekkel ellátva egészben vagy parcellákban eladó.

A feltételek megtudhatók a Nagyváradon székelő **Központi Takarékpénztárnál.**

Telefon: 263 szám.

Hirdetések
felvételnek
a lap kiadó-
hivatalában

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás W o l f r a m lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalékos kártell áron alul.

Mindenemű izzólámpa különlegességek, fényképező-lámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen különösen célszerűen épített nagy

← csillár-raktárunkat → megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb áron mellet.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Sikerült

egy nagyobb porcellán-gyár raktárát megszereznünk, ennél fogva abban a helyzetben vagyunk, hogy a n. é. közönségnek hihetetlen áron mellett :-: bocsátjuk készletünket rendelkezésére :-:

Étkező-készlet 26 drb aranyozással diszítve 13 60

Theás-készlet aranyozással diszítve 5.20

Kávés-készlet aranyozással diszítve 4.60

Mosdó-készletek 7 koronától feljebb.

Képkerekezések, diszmiáruk, üvegekészletek, majolika készletek és vázák, karácsonyi és újévi ajándék tárgyak legnagyobb választékban

Kiváló tisztelettel

Heller Testvérek

Nagyvárad, Zöldfa-utca. Zöldfa-épület.

Telefon: 372.

Telefon: 372.